

יחי המלך

קונטרס שבועי בענייני גאולה ומשיח

משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א מליובאוויטש

גליון א' תפס

ערב ש"ק פ' מקץ, שבת חנוכה ה'תשפ"ג

שנת הקהל

יוצא לאור על-ידי

תלמידי ה'קבוצה', "חיילי בית דוד" - בית משיח 770

במסגרת אגודת חסידי חבי"ד באה"ק, תחת נשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

ע"ב שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א ומאה ועשרים שנה להולדתו

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

מוקדש

לכ"ק אדמו"ר שליט"א

מלך המשיח

מהרה יגלה אכ"ר

לעילוי נשמת

מרת טשארנא גיטל בת ר' יעקב ע"ה סטראל

נפטרה בליל ה' טבת ה'תשס"ו

ת. נ. צ. ב. ה.

*

נדפס ע"י בנה

הו"ח ר' שמואל וזוגתו מרת מלכה שיינדל

ומשפחתם שיחיו סטראל

נדפס לעילוי נשמת

ר' אפרים יונה ב"ר אורי אהרן יואל ז"ל זיסק

ולע"נ מרת ח'י רחל בת ר' פנחס זליג ז"ל

ולע"נ ר' מאיר ב"ר צבי ע"ה ולע"נ ר' פנחס זליג ב"ר יצחק ע"ה

ו"הקיצו ורגנו שוכני עפר" והם בתוכם, ולזכות כל משפחותיהם שיחיו – לשפע ברכות עד בלי די

ב"ה

3 דבר מלכות

3

חינוך הילדים יוצח את מלחמת גוג ומגוג / משיחת פסח שני היחש"מ

8 זמן הגאולה

8

החלל השמאלי לובש "מעיל ארוך" ואומר: זו לא דרכנו! / הזמן הנוכחי באור הגאולה

א עורר אקולוג אגמ בנה - את ה... (Handwritten note)

11

החידוש המיוחד בכינוסי חנוכה בשנה זו / הוראות הרבי מלך המשיח לשנת הקהל

13 המעשה הוא העיקר

13

הוראות לימי סגולה אלו / הוראות למעשה בפועל

14 כתב יד קודש

14

ובכן, סדר הדברים... / צילום מיוחד מהגהת הרבי לשיחת כ"ח כסלו היחש"מ ל"צבאות השם"

הניגון "עוצו עצה ותופר" - שמבטלים את כל הענינים ד"מלכות יון הרשעה", ועד"ו בנוגע לכיטול הייצר", ולאחריו - הניגון על הסקל⁶³ אך צדיקים יודו לשמך גוי", הקשור עם הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, ולאחריו - הניגון "שיכנה בית המקדש במהרה בימינו" - כרגיל בכל הכנסים.

ובהוספה - מכיון שצריכים לפעול את הענין דפריצת כל הגדרים כו', באופן ד'ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה"⁶⁴, והצדקה - "כיתרון האור מן החושך"⁶⁵, "כן ירבה וכן יפרוץ". - וכידוע⁶⁶ גם הסיפור שהבעש"ט והמגיד אמרו לאדמו"ר הזקן, שלאחרי המאסר והגאולה יוסיף עוד יותר בהפצת ופירסום תורת החסידות - יוסיפו - לאחר כל הניגונים - את הניגון "ופרצת". ית. כמו כן נוסיף עוד חידוש בכנס זה - להתפלל יחדיו גם תפלת ערבית.

ולהעיר, שתפלת ערבית שייכת במיוחד לוקנים וקונות - שכן, ימי הוקנה הם בכתיבת "ערבית" כיוחס לכללות ימי החיים, לאורך ימים ושנים טובות) עד מאה ועשרים שנה, ובינתיים - [יבוא משיח צדקנו, שאז יהיו חיים נצחיים, שלא בערך לגבי מאה ועשרים שנה. ולהוסיף, שאע"פ שמתפללים ערבית, אין זה אסמיה לחלוקת המטבעות על מנת לתת לצדקה, שזמנה ביום⁶⁷ - מכיון שהדיבור וההחלטה ע"ד נתינת הצדקה היא בסמיכות לתפלת מנחה, והיא נתינת הצדקה בפועל (לעני או למוסד) חייב לאחר עלות השחר.

יט. ובכן, סדר הרברים - כדלקמן: לכל לראש - תפלת ערבית כולל יחריו, "בנעדינו ובזקנינו כבנינו ונגם)כבנוחינו" (בעורת נשים),

אח"כ ינגנו את כל הניגונים האמורים, בהוספת הניגון "ופרצת", אח"כ יחלקו - ע"י ה"טנקיסטים", והמדריכים למדריכות - את המטבעות על מנת לתת לצדקה, ובראי יוסיף כאר"א מדילי, כפי נדבך לבו, כיד ה' הטובה עליי,

ואח"כ - נרקוד לקבל פני משיח צדקנו, מתוך שמחה וטוב לבב, הלוך ומוסיף באור. [התפללו ערבית.

אח"כ ינגנו "עוצו עצה ותופר", "אך צדיקים גוי". השי"ן שיי ניגן יהיה רצון כו' שיכנה בית המקדש במהרה בימינו". "ופרצת" (כשכ"ק אדמו"ר שליט"א מנצח על השירה, כשמחה רבה ועצומה).

אח"כ נתן כ"ק אדמו"ר שליט"א מטבעות למדריכים ולמדריכות, לאחרים על הכוללים, ול"טנקיסטים" שחיו - כדי לחלק בין כל הנואספים שחיו.

וישנה אצב

(Handwritten notes in a box)

כ"ג וצ"ב, וי"ח אצב אצב אצב

א

63) תהלים קמ"ד, 64) ויצא כה, ד', 65) קהלת ב, יג, 66) בית רבי ח"א פט"ו בהערה, 67) ראה לקריש ח"ט ס"ע 292 ואילך, ושי"נ.

(Large handwritten note at the bottom)

ובכן, סדר הדברים...

לפנינו צילום מיוחד (מוקטן) מהגהת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א על סיום שיחת יום ד' פ' מקץ, כ"ח כסלו, אור לה' דחנוכה ה'תשמ"ו – לחברי הכולל "תפארת זקנים, לוי יצחק" ו"חכמות נשים" – שיחיו ולילדים ולילדות – "צבאות-השם" – שי' – בביהכ"ס, לאחר תפלת מנחה, והדלקת נר ה' דחנוכה

(נדפסה בלקו"ש חכ"ה ע' 393 ואילך (בתרגום מאידית))

להלן פענוח הכתי"ק (בא בהדגשה):

. . ובהוספה – מכיון שצריכים לפעול את הענין דפריצת כל הגדרים כו', באופן ד'ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה", **ויתרה מזה** – "כיתרון האור מן החושך", "כן ירבה וכן יפרוץ", – וכידוע גם הסיפור שהבעש"ט והמגיד אמרו לאדמו"ר הזקן, שלאחרי המאסר והגאולה יוסיף עוד יותר בהפצת ופירסום תורת החסידות – יוסיפו – לאחר כל הניגונים – את הניגון "ופרצת".

כמו כן נוסיף עוד חידוש בכנס זה – להתפלל יחדיו גם תפלת ערבית.

ולהעיר, שתפלת ערבית שייכת במיוחד לזקנים וזקנות – שכן, ימי הזקנה הם בבחינת "ערבית" ביחס לכללות ימי החיים, לאורך ימים ושנים טובות (ובלשון, **כמנהג ישראל שתורה הוא**) עד מאה ועשרים שנה, ובינתיים – **בודאי** יבוא משיח צדקנו, שאז יהיו חיים נצחיים, שלא בערך לגבי מאה ועשרים שנה.

ולהוסיף, שאע"פ שמתפללים ערבית, אין זה סתירה לחלוקת המטבעות על מנת לתת לצדקה, שזמנה ביום – מכיון שהדיבור וההחלטה ע"ד נתינת הצדקה הי' בסמיכות לתפלת מנחה, ונתינת הצדקה בפועל (לעני או למוסד) תהי' אחרי עלות השחר.

ובכן סדר הדברים – כדלקמן:

לכל לראש – תפלת ערבית כולנו יחדיו, "בנערינו ובזקנינו גו' בבנינו ו(גם) בבנותינו" (בעזרת-נשים),

ינגנו את הניגונים האמורים, בהוספת הניגון "ופרצת",

יחלקו – ע"י ה"טנקיסטים", והמדריכים והמדריכות – את המטבעות על מנת לתת לצדקה, ובודאי יוסיף כאו"א מדילי, כפי נדבת לבו, כדי ה' הטובה עליו,

ואח"כ – **ריקוד, ויה"ר שבקרב ממש** נרקוד לקבל פני משיח צדקנו, מתוך שמחה וטוב לבב, הלוך ומוסיף ואור.

(63) תהלים קמ, יד. – **ונאמר בהמשך ל"עוצו עצה ותופר" לאחר כל תפלה.**

חינוך הילדים ינצח את מלחמת גוג ומגוג

מובא בזהר שדורנו זה הוא גלגול ודוגמת דורו של רשב"י • כשם שרשב"י פעל שגם קטנים שבדורו יגלו את "מעיינותיך חוצה" – עד"ז בזמננו זה ש"הם הכירוהו תחלה" • מלחמת גוג ומגוג היא לכא' צרה איומה לישראל, ובכל זאת אומר רשב"י שישנה ר"ל צרה גרועה יותר והיא "תרכות רעה בתוך ביתו של אדם" • כמה נוגע החינוך של ילד יהודי, עד שבזה תלוי הענין שמלחמת גוג ומגוג אינה מזיקה לבנ"י • קטעים משיחת פסח שני ה'תש"מ – בלתי מוגה, תרגום חפשי*

תרגום חפשי ללשון הקודש – בעריכת מערכת "יחי המלך"

נתן לי ה' לאותות ולמופתים בישראל גו", כלומר, שהילדים האלו שהקב"ה נתן לו – הם יביאו את ענין הגאולה ממלחמת סנחריב.

בפסוקים ובפרקים שלפנ"ז אנו מוצאים את שמות הילדים אליהם התכוון ישעי': **שאר ישוב⁴, עמנואל⁵ ומהר שלל חש בז⁶** (ומפרשי התנ"ך⁷ חלוקים בדעתם לאיזה מהם בדיוק היתה כוונתו – האם לשניים אלו או לשניים אחרים או לכל השלשה וכו').

והנה ידוע ששמו של האדם הוא ענין המורה על תוכנו, וכדברי הגמרא⁸ "ר"מ דריש

א. הגמרא במס' סנהדרין¹ מספרת על מלחמת סנחריב בישראל, ואומרת על כך ש"ביקש הקב"ה לעשות חזקי' משיח וסנחריב גוג ומגוג", היינו שמלחמה זו היא בדוגמת מלחמת גוג ומגוג בזמננו זה².

בספר ישעי'³ מובאים דבריו של הנביא בקשר למלחמה זו: "הנה אנכי והילדים אשר

(* **הערת המו"ל:** שיחה זו, המדברת ברובה על אופן וחשיבות חינוך הילדים בשייכות לגאולה העתידה, מובאת בזאת בקשר עם שבת חנוכה - מל' חינוך - לחיזוק והוספה בחינוך החסידי החב"די.

להעיר שחלקים בהשיחה (סעיפים ד-ו) נאמרו (גם) בקשר עם הפלישה הסובייטית לאפגניסטן והמתיחות הגדולה שהיתה בין ארה"ב לברית המועצות דאז.

(1) צד, א.

(2) ראה כוכבית שבתחלת השיחה.

(3) ת, יח.

(4) שם ז, ג.

(5) שם, יד.

(6) שם ח, ג.

(7) עה"פ שם, יח.

(8) ראה יומא פג, ב. וראה בארוכה תשובות

וביאורים בתחלתו.

ואין שלל גדול מזה אצל ילד יהודי, עאכו"כ אצל גדולים בדעת, מאשר למשוך ילד יהודי שני ושלישי, עד לכל הילדים היהודים שבשכונתו – אל תוך מחנות צבאות ה', ולהעמידם במעמד ומצב ד"הם הכירוהו תחלה"¹².

ג. בפרט ע"פ המובא בזהר¹³ ובכ"מ בספרי קבלה, שדורנו זה – דרא דעקבתא דמשיחא – הוא גלגול ודוגמת דורו של רשב"י, ומאז רשב"י לא ה' אף דור כ"דורו דילי". וכשם שרשב"י פעל שגם "רבי דעלמא"¹⁴ – קטנים שבדורו – יגלו את "מעיינותיך חוצה" (כמדובר בשיחה שלפנ"ז¹⁵) – "עד"ז בזמננו זה ש"הם הכירוהו תחלה":

ע"ז שיתעסקו עם ילדים אלו וידברו איתם שיפעלו גם על חבריהם והבנות על חברותיהן (כמדובר בארוכה בהתוועדויות שלפנ"ז) – ויסבירו להם שאע"פ שהם "שאר", "אתם המעט מכל העמים"¹⁶, עליהם לדעת שישנה הבטחה ש"ישוב" – הם חוזרים והם עוד יחזרו ובודאי שכך יה' – ואל להם להתפעל מכך שהיתכן לעמוד כנגד כל כך הרבה ילדים אחרים – כי כאשר "עמנו אל" אזי במילא "עוצו עצה ותופר דברו דבר ולא יקום!"

אמנם הילדים זקוקים לקבל סיוע מהמורים והמורות, המדריכים והמדריכות, עאכו"כ מההורים עצמם שאיתם הם נמצאים במשך רוב היום [שהרי בבית הספר הילד נמצא שעות ספורות בלבד, ואילו בשאר הזמן – באכילתו, בשתייתו, בשנתו ובטיולו – הוא

בשמא", ובפרט בנדו"ד – שבנבואת ישעיה גופא מוסבר התוכן והטעם לכך שקראו להם דווקא בשמות אלו: **עמנואל** – כי עמנו א-ל; **מהר שלל חש בז** – שלא רק ישנו ה"שלל" וה"בז" (ביזה) אלא עוד באופן ד"מהר" ו"חש", ו**שאר ישוב** הוא הענין דמלחמת משיח, עליו נאמר⁹ בהפטרות יום אחרון-של-פסח "ויצא חוטר מגזע ישי" ואח"כ¹⁰ "ויסוף ה' שנית ידו לקנות את שאר עמו גו" – יבוא ויגאלנו ויוליכנו קוממיות לארצנו, בקרוב ממש.

וזהו למרות שמדובר כאן ב"שאר ישוב" (היינו רק מה שנשאר), אעפ"כ אומרים ש"הילדים (האלו) אשר נתן לי ה'" פועלים אח"כ את הגאולה של כל אחד ואחת מישראל, וכנ"ל ש"ביקש הקב"ה לעשות חזקי' משיח וסנחריב כו' (ההיפך ממשיח)", שאזי ישנו ה"שלל" וה"בז", ועוד יותר – מקבלים זאת באופן ד"מהר" ו"חש" – אחישנה¹¹, מכיון שזה מיוסד על הענין דעמנואל, כדלקמן.

ב. [.] ויש לקשר זה עם המדובר כמ"פ – שצריכים לגדל ולחנך ילדים שיידעו ולא יתביישו בזה שהם "שאר", כלומר שהם מיעוט בלבד לגבי עמי הארץ, ויתכן אפי' שהם מיעוט לגבי שאר הילדים בשכונתם ואפי' מיעוט מתוך היהודים הדרים בה,

אבל ע"ז ש"עמנו אל" ניתן הכח והיכולת לפעול שהמיעוט הזה, "שאר", יה' במעמד ומצב ד"ישוב", ולפעול זאת באופן של שמחה גדולה.

ואזי ישנו ה"מהר שלל חש בז" – שלא נותר אף יהודי אחד ויחיד שלא נשלל ונבז – הוכנס ע"י אותם ילדים אל תוך מחנה צבאות ה', שגם הוא ירצה ויצעק "עמנו אל".

(9) ישעיה יא, א.

(10) שם, יא.

(11) שם ס, כב. סנהדרין צח, א.

(12) סוטה יא, ב.

(13) ראה זח"ג נח, א. א. קנט, א. וראה לקו"ש ח"ב ע' 512 הע' 62.

(14) זח"א קיה, א. ועיי"ש קיז, א. וראה לקו"ש ח"ב ע' 121 הע' 5.

(15) שיחות קודש תש"מ ח"ב ע' 866.

(16) ואתחנן ז, ז.

הוראות לימי סגולה אלו

מההוראות מהאמור לעיל בנוגע למעשה בפועל:

כיון שנוסף לכך שדורנו זה הוא דור האחרון של הגלות, סוף הגלות, ודור הראשון של הגאולה, התחלת הגאולה, נמצאים אנו בימי סגולה השייכים לגאולה,

– הן מצד פרשת השבוע, פרשת "מקץ", "קץ הימים" ו"קץ הימין" (כנ"ל*), והן מצד ימי חנוכה שנקבעו על נס השמן, שהו"ע "בשמן קדשי משחתיו" (כנ"ל**), ובפרט בשבת חנוכה (ששבת¹ קשור עם גאולה²) . . . –

יש להוסיף מיום ליום (כהוראת ימי חנוכה³ ש"מכאן ואילך מוסיף והולך"⁴) בהענינים המביאים את הגאולה בפועל ובגלוי.

ומהם: חיזוק האמונה התשוקה והצפי' לביאת המשיח, עד כדי כך, שנרגש אצלו שכל זמן שמשיח צדקנו עדיין לא בא בפועל ובגלוי, ימיו חסרים, כדברי יעקב⁵ שאפילו מאה ושלושים שנה הם "מעט", כיון שעדיין לא באה הגאולה בפועל (כנ"ל***).

ועוד ועיקר: להוסיף בלימוד והפצת פנימיות התורה (ותורה בכלל – ענינו של יעקב), שמן (רזין דרזין) שבתורה, באופן שמאיר "על פתח ביתו מבחוץ", "יפוצו מענותיך חוצה", "עד דכליא רגלא דתרמודאי".

וכפשוט – ההוספה במבצע חנוכה כפשוטו, כולל גם עריכת התוועדויות של שמחה, כדעת הרמב"ם שימי חנוכה הם "ימי שמחה והלל"⁶, והוספה בקיום המנהג דנתינת מעות חנוכה⁷ וכיו"ב.

(משיחת ש"פ מקץ, שבת (ו') חנוכה, אדר"ח טבת ה'תשנ"ב – מוגה)

(1) ובפרט לאחר חצות, זמן דסעודה שלישית, ששייכת במיוחד ליעקב (זח"ב פח, ב), השלישי שבאבות, שקשור עם הגאולה השלישית וביהמ"ק השלישי (כנ"ל ס"י [סה"ש תשנ"ב ח"א ע' 202 ואילך]).

(2) כמדוגש בשירו של יום – "מזמור שיר ליום השבת", "מזמור שיר לעתיד לבוא ליום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים" (תמיד בסופה).

(3) ובאופן של פעולה נמשכת גם לאחר ימי חנוכה – שהרי "מעלין בקודש ו(עאכו"כ ש)אין מורידין" (שבת כא, ב).

(4) שבת כא, ב.

(5) שבשמו דוקא (ולא ע"ש אברהם ויצחק) נקרא כאור"א מישראל.

(6) כנ"ל הערה 5 [סה"ש שם ע' 194].

(7) ביום ראשון, ז' דחנוכה, בסמיכות לתפלת מנחה והדלקת נר ח' דחנוכה (החל מלפני מנחה, ובעיקר לאחר מנחה) – נתן כ"ק אדמו"ר שליט"א לכאו"א מהאנשים והנשים והטף שיחיו, מטבע של דולר (דמי חנוכה) ושטר של דולר (לצדקה). ולמחרתו ("זאת חנוכה", לאחר מנחה ומעריב) נתן עוה"פ כנ"ל לכל הנאספים שיחיו. (המו"ל).

(*) ס"ט בהשיחה – סה"ש תשנ"ב ח"א ע' 202.

(**) ס"ח בהשיחה – שם ע' 204.

(***) ס"ח בהשיחה – שם ע' 201.

כליות ולב אם עובדו כראוי⁵), שזהו גם תוכן העניין ד"הקהל", – "ליראה את ה' אלקיכם". זוהי ההוראה המיוחדת מכינוס של "צבאות-השם" בימי חנוכה דשנת הקהל – שכאו"א מכם, מאתנו, צריך לנצל את הימים דשנה זו, שנת הקהל, לפעול בענין ד"הקהל את העם האנשים והנשים והטף",

החל מילדי ישראל השייכים ל"צבאות-השם" – שצריכים לאסוף ולהקהיל שאר ילדי ישראל, ולומר בפניהם דברי-תורה שיעוררום ליראה את ה', ולפעול עליהם שגם הם יצטרפו ל"צבאות-השם" וישפיעו על ילדים נוספים כו',

וכן לאסוף ולהקהיל את הוריהם אחיהם ואחיותיהם הגדולים ולעוררם שגם הם יאספו ויקהילו אנשים ונשים מבוגרים (שלילדים קשה יותר לפעול עליהם) ויעוררום "ליראה את ה'".

ג. ומכיון שהתורה אומרת שמדתו של הקב"ה היא "מדה כנגד מדה"⁶ – הרי, הפעולה בענין ד"הקהל את העם" ממהרת עוד יותר את הזמן שבו יוכלו לקיים מצות הקהל בביהמ"ק השלישי, ע"י מלך המשיח, עדי קיום היעוד⁷ "והיתה לה' המלוכה", גילוי מלכותו של הקב"ה בכל הבריאה כולה.

ובפשטות – ביאת משיח צדקנו במהרה בימינו ממש, כפי שבקשנו זה עתה בתפלת מנחה: "את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח", מהרה דייקא,

ותיכף ומיד – "ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים" שכאו"א מאתנו וכולנו יחדיו, וילדי ישראל בראש, "הם הכירוהו תחלה"⁸ – רואים בפועל, בעיני בשר, את שיבת הקב"ה לציון, ביחד עם שיבת כל ישראל ל"ארץ אשר גו' תמיד עיני ה' אלקיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה"⁹, ושם גופא – לירושלים ער הקודש, להר הקודש ולבית המקדש, במהרה בימינו ממש.

(משיחת נר ח' דחנוכה - ל"צבאות-השם", ה'תשמ"ח - בלתי מוגה)

(5) ראה תניא רפמ"א.
(6) סנהדרין צ, סע"ט. וראה סוטה ח, ב ואילך.
(7) עובדי' בסופו.
(8) סוטה יא, ב.
(9) עקב יא, יב.

קשור להוריו], לכן לכל לראש יש לדבר עם הילד בענין "והשיב לב אבות על (ידי) בנים"¹⁷ ועד"ז ע"י בנות (וכך יוכל לקבל גם סיוע מהוריו).

ד. [. . .] ומכאן באים אנו לדבר נוסף הקשור לרשב"י, ענין שנכתב ונקבע בתורה שבעל-פה כבר בתחילתה:

איתא במסכת ברכות פרק ראשון¹⁸ "א"ר יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי קשה תרבות רעה בתוך ביתו של אדם יותר ממלחמת גוג ומגוג".

כלומר – ישנו הענין דמלחמת גוג ומגוג אשר לכאו' היא צרה איומה לישראל ("א" געוואלדיקע צרה"), כמובא בסנהדרין¹⁹ ובכ"מ, ועל-זה אומר רשב"י שישנה ר"ל צרה גרועה יותר והיא "תרבות רעה בתוך ביתו של אדם".

ממשך רשב"י ומביא לכך ראי' מספר תהלים בתחלתו. [. . .]: "שנאמר²⁰ מזמור לדוד בברחו מפני אבשלום בנו וכתוב בתר' ה' מה רבו צרי רבים קמים עלי ואילו גבי מלחמת גוג ומגוג כתיב²¹ למה רגשו גוים ולאומים יהגו ריק ואילו מה רבו צרי לא כתיב".

זאת-אומרת – דוקא על "בברחו מפני אבשלום בנו" אומר דוד המלך "מה רבו צרי", משא"כ על הפסוק "למה רגשו גוים ולאומים יהגו ריק" אינו אומר "מה רבו צרי", אלא אדרבה – "יהגו ריק", וכפירוש רש"י²² (ומפרשי הש"ס) שזהו ענין של ריק והבל אשר אין לו שום ממשות לגבי בני ישראל, ולכן אינו אומר על-כך "מה רבו צרי".

(17) מלאכי בסופו.
(18) ז, ב.
(19) צז, ב.
(20) תהלים ג, א.
(21) שם ב, א.
(22) ראה ברכות שם.

אמנם גוים מתקוטטים בינם לבין עצמם, רגשו גוים ולאומים יהגו", "סכסכתי מצרים במצרים"²³, גוים ולאומים בינם לבין עצמם – אבל כאשר מגיעים לנקודת מבטו של היהודי על כהנ"ל, ישנו פס"ד בתורה שלגבי בני ישראל זהו "ריק" – ומדוע? לא בגלל "כחי ועוצם ידי"²⁴ ח"ו אלא משום ש(כהמשך הפרק²⁵): "יושב בשמים ישחק ה' ילעג למו", במילא זה לא נוגע בבני ישראל ("רירט דאָס ניט אָן אידן")!

וחס-ושלום לומר על כך "מה רבו צרי", כיון שאין זה כלל "צרי", אלא הם משלים את עצמם בענינים שהם "ריק" והבל, ואין בהם בפועל שום ממשות מכיון ש"עמנו א-ל"²⁶!

ה. על מה כן זקוקים להזהיר "רבו צרי" – על ה"תרבות רעה בתוך ביתו של אדם", שלא יהי' ח"ו "אבשלום בנו".

מה הי' הענין אצל דוד? – כתוב בספר מלכים²⁷ על אדוני' (בנו של דוד) ש"לא עצבו אביו מימיו", שלכן אח"כ המשיך בפעולותיו²⁸. דמכיון ש"לא עצבו אביו מימיו", היו צריכים לחנכו באופן ש"לא עצבו אביו", וכאשר וויתרו לו היתה אח"כ נתינת מקום, רחמנא ליצלן, שיהי' "רבו צרי".

ורואים שהגמ' מקשרת את-זה עם מלחמת גוג ומגוג, דלכאורה מה הקשר ביניהם – הרי זהו ציווי בפני עצמו? אעפ"כ מקשרים ענין זה למלחמת גוג ומגוג, ודוקא רשב"י מקשר זאת, ודבריו אלה נכתבו בתחילת כל התורה שבעל-פה במסכת שנקראת בשם "ברכות", ובזה

(23) ישעי' יט, ב.
(24) עקב ח, יז.
(25) תהלים שם, ד.
(26) ישעי' ח, י.
(27) מ"א א, ו.
(28) ראה שם, ה. מתנשא לאמר אני אמלך ומפרש ה"רד"ק שם שאדוני' עשה כמעשה אבשלום (אחיו) שהי' חושב גם כן למלך. וראה ההמשך במלכים שם.

מוקדש לעילוי נשמת

הרה"ח ר' משה נחום בהרה"ח ר' מרדכי מענדל ע"ה קדנר

נפטר כ"ב ניסן - אחרון של פסח, ה'תשע"א

יה"ר שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר" והוא בתוכס, בגאולה האמתית והשלימה

גופא בפרק הראשון של מס' ברכות!

וזהו המדובר לעיל²⁹ עם כל ה"שטורעם" בנוגע לחינוך ילדי ישראל!

1. ומה שישנו "דגשו גוים ולאומים יהגו", יודעים בני ישראל שזהו "ריק" מכיון ש"יושב בשמים ישחק ה' ילעג למו" – לא זו בלבד שהקב"ה מבטל זאת, אלא הוא עוד עושה זאת באופן של לעג ושחוק כשם שלועגים מטיפשות – היתכן שעושים בכלל דבר שכזה...

הרי "הנוגע בכם (בבנ"י) נוגע בבבת עינו (של הקב"ה)"³⁰!

וזהו גם מה שרשב"י כאשר מדבר³¹ ע"ד המאורעות שיקרו בכל שנה ושנה בשבע השנים שבסופן יבוא משיח צדקנו, מסיים: "בשביעית מלחמות במוצאי שביעית בן דוד בא" – דלכאורה, מהי הנחמה בזה שיהיו אז מלחמות? – אלא שאלו הם³² המלחמות ד"דגשו גוים ולאומים יהגו", "סכסכתי מצרים במצרים": מעשה עם אפגניסטן או מעשה אחר, מעשה עם פלפול והוראות מסויימות, רגש כזה או רגש של אחר – אבל בנוגע לבני ישראל "הנה לא ינום ולא ישן שומר ישראל"³³, מכיון שיהודי – ישראל – מתקשר עם "שומר ישראל".

ואזי הוא רואה בגלוי ש"יושב בשמים ישחק ה' ילעג למו"!

ומה שאומר לפנ"ז בפרק התהלים³⁴ "ננתקה את מוסרותימו" עם כל הענין כו' –

(29) סעיפים א-ג.

(30) זכרי' ב, יב ובמצו"ד.

(31) בסנהדרין צז, א. (מגילה יז, ב) הוא בסתם ברייתא, אבל כ"ה באוצר המדרשים (אייזנשטיין) ע' תסא. וראה הערה הבאה

(32) כ"מ ברור באוצר המדרשים שם (משא"כ בסנהדרין - ראה רש"י שם)

(33) תהלים קכא, ד.

(34) ב, ג.

הרי הוא מסיים³⁵: "אשרי כל חוסי בו".

כי מה הביא לכך ש"ננתקה את מוסרותימו" וכו' – ההנהגה שהיתה באופן של שלילה, וכפי שרשב"י הסביר שכוונת הענין ד"בררו מפני אבשלום בנו" היתה – לפעול שאצל בני ישראל לא יהיו ילדים כאלו.

וע"ד המובא בכ"מ³⁶ בהסבר הענין שדוד "לא ה' ראוי לאותו מעשה"³⁷, אלא "שהקים עולה של תשובה"³⁸ כדי שיהודי ידע שתמיד יש לו את היכולת לעשות תשובה, ובמעשה זה נתן דוד המלך את הכח לכל יהודי לעשות תשובה; ובאם ישנו הכח אזי במילא היות ש"לא ידח ממנו נדח" – דבר בטוח הוא שאכן יעשה תשובה;

[ועד"ז בנדו"ד:]: עי"ז ש"בררו מפני אבשלום בנו" זה הביא במילא את הנצחון שלו ואת אמירת המזמור, ובעקבות כך בא רשב"י ופירש את ההוראה ממזמור זה – עד כמה נוגע החינוך של ילד יהודי, והוא מקשר זאת ואומר שבזה תלוי הענין שמלחמת גוג ומגוג אינה מזיקה כהוא זה לבני ישראל.

וראה דבר פלא: גוג ומגוג נלחמים ביניהם, ובאים ושואלים – היתכן, הרי כתוב בתנ"ך בפירוש בספר יחזקאל³⁹ שמלחמת גוג ומגוג תהי' קשורה לירושלים?

– ובכל-זאת זה לא פוגע כהוא זה ביהדותה של ירושלים ולא בירושלים כפשוטו, אלא רק סביב ירושלים, וזה נפעל עי"ז שיהודי עומד בתוקף על כך שירושלים היא "קרית חנה דוד"⁴⁰, ושמה אשר יקראו לה בשלשון הקודש מבטא את הענין של שלימות

(35) שם, יב.

(36) בהמובא לקמן – ראה סה"מ תשי"ט ע' 531 ואילך ובהנסמן שם בשוה"ג.

(37) פרש"י מו"ק טז, ב.

(38) שם בגמ'.

(39) פרקים לח-לט "על הרי ישראל". וראה זכרי' יד.

(40) ישע"י כט, א.

החידוש המיוחד

בכינוסי חנוכה בשנה זו

א. ישנו ענין מיוחד בימי חנוכה בשנה זו – חידוש לגבי ימי חנוכה דשנה שעברה, ולגבי ימי חנוכה בשנה הבעל"ט.

ומובן, שגם מהענין המיוחד דשנה זו יש לימוד והוראה בעבודת ה', ולא רק בנוגע לימי חנוכה עצמם, אלא גם באופן שנמשך ופועל על כל השנה כולה.

יחודה של שנה זו – היותה "שנת הקהל":

כשביהמ"ק עמד על מכוננו, הנה, בחג הסוכות שלאחרי שנת השמיטה, היו מתאספים כל ישראל, האנשים והנשים והטף, לבית המקדש, והיו קורין לפנייהם פרשיות מן התורה, לעוררם בעניני יראת ה' – כמ"ש¹ "מקץ שבע שנים במועד חג השמיטה בחג הסוכות גו' תקרא את התורה הזאת גו' הקהל את העם האנשים והנשים והטף גו' למען ישמעו ולמען ילמדו גו' ליראה את ה' אלקיכם כל הימים".

והנה, כל הענינים שהיו בזמן שביהמ"ק ה' קיים, צ"ל ויש דוגמתם גם בזמן הזה – כפי שמצינו בענין הקרבנות, "תפלות כנגד תמידין תקנום"², כמו תפלת מנחה שהתפללנו זה עתה, שמזכירה ובאה במקום קרבן של בין הערביים.

ומזה מובן גם בנוגע לשאר הענינים שביהמ"ק שאינם שייכים בכל יום ויום, אלא בזמנים מיוחדים, שאז היו נעשים בכל ה"שטורעם", כמו הענין ד"הקהל" – שצ"ל דוגמתו גם בזמן הזה.

ב. וזהו החידוש המיוחד בכינוס דימי חנוכה בשנה זו – שנת הקהל:

"כינוס" – הו"ע של "הקהל", ובפרט כשמשותפים בו אנשים ונשים וטף – "הקהל את העם האנשים והנשים והטף".

ותוכנו של הכינוס – להוסיף חיזוק בכל עניני יהדות, תורה ומצוותי, ובפרט כשמתקיים בימי חנוכה, שבהם מודגש הענין ד"נר מצוה ותורה אור"³, הוא – ע"ד ובדוגמת התוכן ד"הקהל", "למען ישמעו ולמען ילמדו גו' ושמרו לעשות את כל דברי התורה הזאת גו' ליראה את ה' אלקיכם".

ושייכות מיוחדת – לכינוס של "צבאות-השם":

היסוד של הצבא הוא – משמעת, ביטול ויראה למפקד העליון (הרמטכ"ל) של הצבא, ובנוגע ל"צבאות-השם" – יראת ה' (כפי שאמרתם זה עתה)⁴ "והנה ה' נצב עליו כו' ובוחן

(1) וילך לא, יו"ד ואילך.

(2) ברכות כו, ב.

(3) כנ"ל ס"ד בהשיחה ('התוועדויות' תשמ"ח ח"ב ע' 155).

(4) בי"ב הפסוקים ומאחז"ל.

ו. ויתרה מזו – [הדרך שלהם] זה ההיפך מדרכו של משה רבינו בעצמו:

מוצאים אנו אצל משה רבינו, אשר למרות שהי' הלמדן הגדול ביותר – "משה קבל תורה מסיני"¹² ו"כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש ניתן למשה מסיני"¹³, אעפ"כ, בהיותו בהר ארבעים יום – עסק בתפלה, כמ"ש¹⁴ "ואתנפל לפני ה' את ארבעים היום ואת ארבעים הלילה גו' ואתפלל אל ה' גו'", כלומר, שהתפלל במשך ארבעים יום!

טוען הוא, שהדרך שלו היא לשבת וללמוד, ומה שישנם ענינים שצריכים להצילם – אזי, כלשון הידוע, ע"י התורה יפעל בירור בדרך מלמעלה למטה¹⁵;

ומוסיף לטעון – שמעט אור, ועאכו"כ ריבוי אור, ישרוף את החושך, ובינתיים יתוספו עוד חידושים בתורה!

והרי זה דבר פלא ("א מאדנע זאך"): משה רבינו צריך להעמיד דורות של תורה, והוא יודע שהתורה בכל הדורות הבאים תלו' בו, ובכל-זאת הוא מתעסק בתפלה!...

השמעתם פעם דבר כזה ("אזא מין מעשה")?

ואעפ"כ אומרים שמה התפלל, והיות שמדתו של משה היא מדת האמת¹⁶, אזי כשאומר שהתפלל – בודאי התפלל באמת!

ז. מכל זה מובן שצריכים להתפלל ולכוון את פירוש המלות בעת התפלה, וכאשר מתפללים ומכוונים את פירוש המלות – הרי זה צריך להיות לא רק על משך זמן התפלה, אלא על כל היום וכל החיים.

וכשם שבברכת "אתה חונן" הוא אינו מתכוון שיקויים רק בשעת התפלה, אלא כוונתו על כל היום וכל החיים, עד"ז בענינו, שכשאומרים "את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח" צריכים לכוון את פירוש המלות על כל היום ולכל החיים, וכפי שהוא מיד ממשיך "לישועתך קוינו כל היום"¹⁷.

ובאם אינו מכוון זאת – הרי זה היפך מצות התפלה, היפך השולחן ערוך!

ומה שטוען שזו לא דרכו – אכן טענה זו היא ("ס'איז גאָר") ההיפך מדרכם של כל דורות בני" שהתנהגו ע"פ שו"ע: היפך דרכו של משה רבינו, עד גם היפך מדרכם של האבות שהיו לפני מתן תורה: היפך דרכו של יעקב אבינו, עד גם של יצחק ושל אברהם, ש"אברהם אבינו זקן ויושב בישיבה הי", ועד"ז יצחק, ועד"ז יעקב, וכן לאחרי זה במשך כל הדורות, גם כשבני ישראל היו במצרים אזי "מימיהן של אבותינו לא פרשה ישיבה מהם, היו במצרים ישיבה עמהם כו"¹⁸.

[.] ומחנכה ונרות תנוכה מגיעים ל"נרות של ציון"¹⁹, ומחנכה מלשון חינוך²⁰, מגיעים לחינוך דבית המקדש השלישי והנצחי, במהרה בימינו ממש.

(משיחת ש"פ מרזק, שבת חנוכה ה'תשמ"א - בלתי מוגה)

(12) אבות רפ"א.

(13) ראה לקו"ש ח"י"ט ע' 252 הע' 20-21.

(14) עקב ט, כה. וראה בריכות לד, א.

(15) ראה ד"ה ת"ר תרנ"ט (סה"מ תרנ"ט ע' קסב ואילך).

(16) ראה סנהדרין קיא, סע"א.

(17) ראה לקו"ש ח"כ ע' 458 ס"ו.

(18) יומא כה, ב.

(19) יל"ש ר"פ בהעלותך. וראה לקו"ש ח"כ ע' 464 הע' 48.

(20) תו"א וישב כט, ד.

היראה⁴¹, היינו שזו עיר שבה יראת ה' היא בשלימות, ויראה בשלימות צריכה להתבטא במעשה בפועל, שאם לא כן אין זו יראה, אלא רק כאשר היא פועלת בנוגע למעשה בפועל, שאזי במילא גם המעשה הוא בשלימות.

ואם-כן ישנה ירושלים בשלימותה, ומה שהי' "עוצו עצה" "ודברו דבר" – אזי מכיון שיש את הילדים שמתנהגים באופן ד"עמנו אל" הנה במילא "ותופר" "ולא יקום" – ומקויים המשך הענין "ועד זקנה אני הוא ועד

(41) ראה תוס' ד"ה הר – תענית טז, א.

(42) ישעי' לה, י.

מוקדש

לזכות הרה"ת יוסף יצחק בן רייזל פרומא וזוגתו חיה מושקא בת מרים שיחיו וילדיהם רחל בת חיה מושקא, לאה שרה בת חיה מושקא, וישראל רחמים בן חיה מושקא שיחיו ולזכות הנא לאה בת ח' רחל, עדינה בת ח' רחל, מרים בת ח' רחל, וצבי בן ח' רחל שיחיו

לזכות ר' ברוך אהרן בן ברניא סלאווא וזוגתו רייזל פרומא בת ח' רחל שיחיו

מוקדש לעילוי נשמת

ר' יהודה ב"ר צבי הירש ע"ה סטראל - נפטר ביום כ"ז אלול

ולע"נ זוגתו טשרנא גיטל בת ר' יעקב ע"ה - נפטרה ביום ה' טבת

יה"ד שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

נדבת בנם - יבלחט"א - הרה"ח שמואל סטראל ומשפ' שיחיו

החלל השמאלי לובש "מעיל ארוך" ואומר: זו לא דרכנו!

תרגום חפשי ללשון הקודש - בעריכת מערכת "יחי המלך"

א. כאשר מביטים על אלו המנגנים בהתוועדות ואף מוחאים כף ביום השבת, רואים שפניהם עצובות מכיון שהם עושים עבודת פרך, הכריחו אותם ב"מלאכת נשים לאנשים"¹... וכאשר מביטים עליהם נעשה מצב רוח עצוב ("קאלעמוטנע").

הם טוענים שמחיאית כף זו עבודה לנשים ולילדים, הם (הילדים) צריכים לשיר שחפצים במשיח "נאו" ולא רוצים לחכות וכו'; אבל הוא יכול להתעמק ולחשוב במהותו של משיח, "ישכיל עבדי... ירום ונשא וגבה מאוד"², דרגות נעלות!...

ובפרט ע"פ תורת הבעש"ט³, שבמקום שמחשבתו של אדם שם הוא נמצא, אזי בשעה שמחשבתו עסוקה במעלת המשיח, הוא נמצא "שם" במעלת המשיח! ומדוע עליו לשיר!?! אך כיון שאסור "לפרוש מן הצבור"⁴, ועליו לצאת ידי-חובה כלפי נכדו... אזי "מדביק" הוא ("דירט ער צו") יד ליד.

ב. עד"ז הוא נוהג בכל הענינים שרבותינו נשיאינו תובעים:

כשמגיע להפצת המעיינות חוצה, הוא יוצא ומושיט (יד רק עם) אצבע אחת, ועד"ז הוא גם נותן מתן יד (לא רק מן השפה ולחוץ, אלא גם) מן היד ולחוץ!...

אמנם למקבל אין נפקא-מינה כלל האם הוא נותן זאת בחיות, בעצלתיים ("פארשלאַפענערהייט"), או משום שממש הכריחו אותו, שזהו לימוד זכות הכי גדול עליו...

ויתירה מזו: אפי' כשהוא מאבד סלע, ומוצא אותו אחד העוסק בהפצת המעיינות חוצה, אזי מובא בספרי⁵ שכאשר אחד מאבד סלע ועני מוצאו – הרי הוא (המאבד) מקיים בזה מצות נתינת צדקה.

ויתירה מזו, אפי' אם הוא מצטער על הכסף האבוד [ואדרבה – ע"פ תורה עליו להצטער ע"כ, כי "התורה חסה על ממנום של ישראל"⁶, והרי הוא לא יודע למי יגיע הכסף, ואף אם יודע – עדיין עליו להצטער, כי ה' יכול לתת זאת לצדקה עם כוונה נעלית, עם רצון ותענוג וכו'] אעפ"כ, הוא מקיים בזה מצות צדקה, כפי שאומר בספרי, משום שהמקבל קיבל זאת.

– אבל אצלו הרי חסרה החיות בהנתינה, מכיון שנתן זאת בשעה שנפשו האלוקית ישנה (אמנם מאחר שגם הנפש השני' ישנה, "הצליחו" להתרים אותו...),

(1) סוטה יא, רע"ב.

(2) ישעי' נב, יג.

(3) כש"ט הוספות אות לח. ובהנסמן שם בהערה.

(4) אבות פ"ב מ"ד.

(5) עה"פ תצא כד, יט. וראה לקו"ש ח"ט עמ' 203

בהערות שם.

(6) ר"ה כז, א.

אבל הרי תובעים שיתן ברצון ובכוונה, ובכל כוחותיו הפנימיים.

ג. כמו-כן בענין הנגינה ומחיאית-כף:

זו אכן מסירות נפש גדולה ("א געוואלדיקע") למחוא כף בשבת – שהרי המנגדים טוענים שיש שקלא-וטריא באחרונים⁷ האם מותר למחוא-כף בשבת, ואם-כן הוא מסכן בזה את מעמדו ומצבו בתור מהדר במצוות, ומוחא כפיים בשבת... – אך אעפ"כ אל לו להסתפק בזה, אלא עליו להגיע לדרגא נעלית יותר במסירות נפש.

וכפי שזה בענין קריאת התורה בימי החנוכה, שביום הראשון הנשיא המקריב הוא נחשון בן עמינדב, אשר היתה לו המסירות נפש לקפוץ לים⁸, שעיי"ז נבקע הים; אבל לאחמ"כ ביום הרביעי, כאשר הנשיא המקריב ה' ראובן – צריכה להתווסף דרגא נעלית יותר במס"נ.

ד. ובדקות יותר (בשבת יש לדבר בזכותם של ישראל):

הרי "שינה בשבת תענוג"⁹, ולכן יש הישנים בהתוועדות... וכך גם בשאר הענינים: ישנים בשעת התפלה, ישנים בשעת הלימוד, ועד"ז ישנים בסעודה; ובקריאת התורה הם עולים לתורה וישנים בשעת עשיית הברכות!...

והגם שהם מקיימים את מצות תפילה, על' לתורה, אכילה וכו' – אבל עושים זאת מתוך שינה ("שלאַפנדיקערהייט"), שהרי "שינה בשבת תענוג"!

ע"כ אומרים להם, שבשבת יש בחי' "עתיק" שענינה תענוג ובה "עינא פקיא דלא נים"¹⁰, כלומר, כל ענין השינה אינו שייך בה ונעלה ממנה לגמרי.

זו אכן לא הדרך שלהם, זו הדרך של השו"ע!

ה. והנה, כל ענינים אלו צריכים להיות בחיות. ובפרט עתה כשרוצים את משיח, שמשיח הוא המבוקש של החלל הימני.

אבל החלל השמאלי מתלבש ב"מעיל ארוך" ואומר: זו לא הדרך שלנו! אין דרכנו להכריח את הקב"ה למהר את משיח, אלא צריכים ללמוד תורה ולקיים מצות, ולהסתמך על היושר של הקב"ה, שבודאי יביא את משיח בזמן המתאים.

– זו אכן לא הדרך שלהם, זו הדרך של השולחן ערוך, של כנסת הגדולה, ושל כל יהודי המתפלל עם פירוש המלות!!

ישנו פס"ד מפורש בשולחן ערוך¹¹ שבשעת התפילה צריכים לכוון את פירוש המלות, ואפי' כשיש לו קושיא ברמב"ם שעליו לתרצה, בכל זאת הוא צריך לכוון את פירוש המלות!

הבית יוסף ה' גם למדן, ולמדן גדול יותר ממנו – היו שאלות שתירצם תוך יום אחד, היו ענינים שתוך יומיים, והיו גם ענינים שהשאיר בצריך-עיון –

אעפ"כ בנוגע לתפלה הוא כתב פס"ד ברור בשו"ע שצריכים לכוון את פירוש המלות!

(7) ראה לקו"ש ח"א ע' 230 ובהנסמן שם בהע' 32. (יעקב) אחרי סעודת שבת.

(8) ראה סוטה לז, א. מכילתא עה"פ בשלח יד, כב. (10) זח"ג קכט, ב. וראה תו"א הוספות קיז, א. ובכ"מ. במדב"ר פי"ג, ז.

(11) או"ח רסצ"ח. שם רסק"א.

(9) יל"ד עה"פ ואתחנן ד, יט. סידור האריז"ל (קול)